

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017-2018 навчальному році
(заочний тур)

2018 р.

Секція: Соціологія

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Кл ас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Безсонова Наталія Владиславівна	Красноармійський міський ліцей «Надія»	11	10/1	9/1,8	9/2,7	8/1,6	8/0,8	10/1,0	8,9/ 22,25
2	Дудушко Наталія Андріївна	Центр туризму та краєзнавства Добропільської міської ради, Добропільський навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа I – III ступенів №4 з поглибленим вивченням окремих предметів – дошкільний навчальний заклад» Добропільської міської ради	10	7*0,1 = 0,7	5*0,2= 1,0	5*0,3 =1,5	5*0,2 =1,0	5*0,1= 0,5	10*0,1 =1,0	5,7 *2,5= 14,25
3	Пономарьов Максим Геннадійович	Новгородівська загальноосвітня школа I- III ступенів №10 ім. Тараса Шевченка Новгородівської міської ради	10	7/0,7	7/1,4	5/1,5	7/1,4	5/0,5	9/0,9	6,4/ 16
4	Ярова	Комунальний заклад "Маріупольський	11	9/0,9	8/1,6	8/2,4	7/1,4	5/0,5	10/0,1	6,9/

	Анна Сергіївна	навчально-виховний комплекс "Ліцей- школа №14" Маріупольської міської ради Донецької області"									17,25
--	-------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	-------

Голова журі:

Ташкінова О.А - кандидат соціологічних наук, доцент_____

Члени журі:

Ярченко Ю.В. – кандидат історичних наук, доцент_____

Марінова Г.М. – кандидат філософських наук, доцент_____

Секретар:

Барецька О.О. – методист КПНЗ «ДОМАНУМ»_____

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу

на тему «Проблеми відносин політики і футболу: сучасний аспект»,

виконану Безсоною Наталією Владиславівною, ученицею 11 класу

Красноармійського міського ліцею «Надія»

Дослідження проблем взаємного впливу політики і футболу особливо актуалізувалось в Україні за часів АТО. Політики завжди намагалися пов'язати себе з футболом, мати вплив на футбольних вболівальників, бо футбольні ультрас вже неодноразово демонстрували свій вплив на політику. Саме тому тема, обрана автором роботи, має актуальний характер для дослідження політичного життя та соціологічних проблем вивчення особистості.

Робота має чітку структуру та складається із вступу, двох розділів, висновків й переліку використаних джерел та літератури. Стиль, грамотність та оформлення роботи – на належному рівні. Безсонова Н.В. проаналізувала історичні факти втручання політики у футбол та провела паралель із сучасними подіями в Україні. Автор розглянув вплив патріотичності на стосунки у футбольному середовищі. Можна відзначити достатньо високий рівень критичного осмислення фактичного матеріалу.

Тематика роботи відповідає напрямку наукової секції. У роботі чітко визначені: мета, об'єкт і предмет дослідження, завдання. Назва роботи відповідає поставленій меті. Автору вдалося сформулювати основні висновки з розділів та показати практичне значення дослідження.

В цілому наукова робота Безсонової Н.В. рекомендується до участі у II обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої Академії Наук України.

Рецензент:

к. істор. н., доцент кафедри соціології
та соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ»

_____ Ю.В. Ярченко

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу

Відділення Філософія та суспільнознавство

Секція Соціологія

Автор роботи Пономарьов Максим Геннадійович

Тема роботи Ціннісне ставлення старшокласників до занять спортом та фізичною культурою

Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження Робота присвячена актуальній проблемі, яка щоразу – у певних конкретно-історичних та соціокультурних умовах – набуває нових значень і потребує її переосмислення. Проте у самій постановці проблеми не були чітко розрізнені чинники, що сьогодні впливають на ставлення школярів до занять спортом та фізичною культурою. Не виявлені в повному обсязі загальнокультурні контексти проблеми та особливості українських реалій, об'єктивні перешкоди та суб'єктивні оцінки, що їх надають старшокласники цьому виду фізичної активності.

Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела

Автору поданої роботи притаманний описовий, реферативний стиль викладання думок, у власний контекст він залучає витяги з численних наукових доробків, використовує дані вторинних соціологічних досліджень (загальна кількість посилань на літературні джерела – 29), однак вони залучаються не з метою обґрунтування оригінальних роздумів за темою, а слугують відтворенню теоретичного матеріалу на репродуктивному рівні. Деяких цитувань можна було уникнути, бо в них містяться хрестоматійні, загальновідомі дані.

Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни

Робота виконана самостійно, про це свідчить недосконалість наукової лексики та непослідовне дотримання наукового стилю. Втім, проведене самостійно опитування дає можливість стверджувати, що автор володіє первинними навичками проведення такого типу соціометрії.

Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних Тема розкрита не повністю. Отримані результати опитування не знайшли в роботі подальшої аналітичної обробки, не було сформульовано якихось пропозицій, рекомендацій, алгоритму дій щодо підвищення рівня зацікавленості старшокласниками спортом та фізичною культурою в Україні, на рівні свого міста, школи

Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження В роботі не правильно визначено об'єкт і предмет дослідження. Через це порушено логіку розбудови тексту. Більш широке за семантичним значенням поняття «заняття старшокласників спортом та фізичною культурою» (с.2) (об'єкт) розглядається після предмету дослідження (судячи із заявленої теми, бо саме вона відбиває його предметну область) – «цінності та ціннісне ставлення молоді до фізичної культури». Аналіз опитування зведений до коментарю статистичних показників та не містить висновків, що можуть змінити ситуацію на практиці.

Відповідність вимогам оформлення наукових робіт Наявні формальні ознаки дотримання вимог щодо оформлення робіт такого типу.

Загальні висновки та рекомендації

Подана робота відбиває початковий рівень навичок щодо здійснення наукового соціологічного дослідження у її автора, але в ній закладені дуже перспективні напрямки подальших досліджень. Для цього автору треба ознайомитися з новітніми методиками вимірювання ціннісного ставлення в соціології, вчитися не тільки виділяти гостру соціальну проблему, вивчати її природу, проводити емпіричні дослідження, але й мислити продуктивно, тобто шукати шляхи її вирішення.

В цілому робота може бути допущена до участі у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України-2018

Рецензенти:

к. філос. н., доцент кафедри
«Соціологія та соціальна робота»
ДВНЗ «ПДТУ»

О.В. Мальцева

РЕЦЕНЗІЯ

на конкурсну роботу учениці 10 класу Добропільської філії Донецького
територіального відділення Малої академії наук України

Дудушко Наталії Андріївни

на тему

«Дослідження проблеми лідерства у школярів підліткового віку»

Тема дослідження є дуже актуальною в умовах сучасності. Сучасне суспільство потребує компетентних активних фахівців, здатних швидко й уміло визначати цілі власної діяльності, прогнозувати досягнення, долати труднощі, будувати взаємини з людьми, працювати в команді, тобто повною мірою проявляти свій творчий потенціал і лідерські властивості особистості. Лідерство є доволі складним феноменом, становлення та формування якого у конкретної людини залежить від сукупності об'єктивних та суб'єктивних чинників. Підлітковий вік є важливим етапом розвитку людини. Зважаючи на те, що робота представлена на секцію «Соціологія», об'єктом цієї роботи повинні бути «підлітки як соціально-демографічна група», предметом – «лідерські якості у школярів підліткового віку». Метою – «дослідити особливості формування та прояву лідерських якостей у школярів підліткового віку». Отже, автором було не чітко сформовано проблему, об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.

Прагнення до лідерства – є віковою особливістю дітей підліткового віку у зв'язку з актуалізованою потребою в спілкуванні з однолітками, в соціальному визнанні, ідентифікації та персоналізації себе у суспільстві тощо. У той же час, лідером може стати особистість, яка має необхідні соціально-психологічні характеристики, мотивацію до лідерства та визнання групи однолітків. Зважаючи на це, важливим є питання створення необхідних педагогічних умов для формування та розвитку лідерських якостей у підлітковому віці. Автор, розглядаючи механізми формування лідерських якостей школярів, зупиняється на діяльності дитячих громадських об'єднаннях та змісті навчання. Автор роботи не в повному обсязі представляє чинники, які детермінують формування лідерських якостей саме у підлітковому віці. Не розкриває механізми формування лідерських якостей у учнівської молоді.

У другому розділі автор роботи представляє результати власного соціологічного дослідження. Слід зазначити, що є певні вимоги до оформлення програми саме соціологічного дослідження. Автор не надає у додатках інформацію про інструментарій соціологічного дослідження, що унеможливорює об'єктивну оцінку отриманих результатів.

Зокрема, на стор. 19 автор представляє діаграму «вплив соціальних інституцій на формування лідерських якостей підлітків», де видно, що найбільший вплив (з точки зору підлітків) має чинник «освіта». Далі, на стор.20 автор зазначає, що «середній бал довіри освіті дорівнює ...». Виникає питання, що досліджує автор: рівень довіри чи рівень впливу?

Також слід зазначити, що у роботі відсутні висновки та узагальнення. Автор аналізує джерела, але не висловлює власною думки щодо проблеми.

Отже, тематика та зміст роботи не в повній мірі відповідають напрямку наукової секції та містять психологічний та педагогічний аспекти аналізу проблеми лідерства. Не розглянуті особливості формування та прояву лідерських якостей саме у підлітковому віці. Робота містить елементи соціологічного дослідження.

В цілому наукова робота **Дудушко Наталії Андріївни** рекомендується до участі у II обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України.

Доцент кафедри соціології та
соціальної роботи,
кандидат соціологічних наук

О.А. Ташкінова

РЕЦЕНЗІЯ

НА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКУ РОБОТУ

Відділення: філософія та суспільнознавство

Секція: соціологія

Автор роботи: Ярова Анна Сергіївна

Тема роботи: «Життєві цінності сучасних підлітків»

Вибір теми, представленої на рецензування роботи, є актуальним і своєчасним. Автор аргументовано доводить цілеспрямованість проведення соціологічного дослідження за заявленою проблематикою. Однак визначені у вступі об'єкт та предмет дослідження формулюються не дуже коректно. Об'єктом соціологічного вивчення завжди виступає спільність людей, їх діяльність. Предметом дослідження прийнято вважати ту сторону об'єкта, що безпосередньо підлягає вивченню. Виходячи з цього, «життєві цінності», як філософська категорія, як частка, що складає світогляд людини, не можуть виступати об'єктом соціологічного дослідження. На, наш погляд, об'єктом дослідження повинні бути підлітки та учні шкіл міста Маріуполя, а предметом - життєві цінності, властиві цій групі населення.

Робота складається з трьох розділів, два з яких носять теоретичний характер, а третій присвячений аналізу проведеного соціологічного дослідження. У першому розділі «Теоретичні аспекти вивчення життєвих цінностей», автор аналізуючи великий обсяг наукової літератури, повинен був сформулювати поняття цінності та ціннісні орієнтації, а також розкрити особливості формування світогляду людини взагалі. Уточнюючи термінологічний апарат свого дослідження Ярова А. забуває про те, що поняття світогляду є узагальненим – і представляє собою систему людських уявлень і знань про світ і про місце людини в світі, виражена в ціннісних установках особистості та соціальної групи. Світогляд включає в себе не тільки систему знань та умінь окремої людини, але її цінності та ціннісні орієнтації, де цінності виступають регуляторами людської поведінки, визначають способи ставлення до світу і до людей. Підлітковий вік - час замислюватися про те, ким і якими бути, а пошук себе - один із шляхів формування світогляду.

Другий розділ «Формування особистості в підлітковому віці» розкриває психологічні особливості становлення особистості підлітка, а також визначає формування громадянської позиції підлітка. Ці питання, безумовно, повинні і можуть бути предметом вивчення науковців. Справа в

тому, що автор, у вступі до даної дослідницької роботи (ст. 6) не ставить перед собою завдання дослідити саме цю проблему.

Третій розділ «Аналіз результатів соціологічного дослідження» містить загальну характеристику респондентів соціологічного опитування, огляд науково-методичного забезпечення та висновки, проведеного дослідження. Перш за все, слід зазначити, дуже велику роботу, яку виконала Ярова Анна зі збору емпіричного матеріалу. У соціологічним опитуванні взяли участь майже 450 осіб, це дуже представницька вибірка респондентів. Розглядаючи, запропоновану для заповнення підлітками анкети, рецензент прийшов до висновку, що проведене анкетування було націлене на виявлення уявлень підлітків про своє майбутнє, та шляхів формування громадської думки школярів, а не про базові життєві цінності (сімейне щастя, кар'єра, бути вільним і незалежним у своїх рішеннях та вчинках, мати можливість реалізувати свій талант і здібності, багатства, стати кваліфікованим спеціалістом, принести користь своїй країні, спокій та можливість ні в що не втручатися, влада, слава), які притаманні сучасним підліткам.

Наукова робота Ярової А.С. повністю відповідає вимогам щодо оформлення даного типу робіт. Вона забезпечена, прекрасним ілюстративним матеріалом, у вигляді діаграм і таблиць. В додаток винесені рекомендації для батьків та дітей, які були сформульовані за підсумками проведеного дослідження. Автор показала значний потенціал дослідника, здатного до узагальнення та аналізу як теоретичного, так і практичного матеріалу.

Подана на рецензію науково-дослідницька робота на тему: «Життєві цінності сучасних підлітків», написана, на одну з найактуальніших тем сучасності, оскільки ціннісний вибір підлітка це його переконання і гуманістичний світогляд в майбутньому. І від того які базові цінності будуть закладені в підлітковому віці буде залежати моральне здоров'я суспільства

Науково-дослідницька робота Ярової А.С. може бути рекомендована до участі в II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

Кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціології та
соціальної роботи ДВНЗ «ПДТУ»

Г.М. Марінова